GAZETA LWOWSKA.

Wychodzi z Dodatkiem codziennie, prócz świąt i niedzieli. Prenumerata kwartalna miejscowym 4 złr. 15 kr., odbierającym pocztą 4 złr. 40 kr., insercyę opłacają od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr. następnie po 2 kr. m. k.

Nr. 218. Poniedziałek 22. Września 1851. Rok gazecie 40.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

(Bliższe wiadomości z Tryestu i Wenecyi o wjeździe N. Pana do tych miast.)

Wiédeń, 17. września. Z Tryestu i Wenecyi nadchodzą bliższe wiadomości o wjeździe Najjaśniejszego Pana. Przybycie do pierwszego miasta nastąpiło 13go o pół do siódmej wieczór. Wszystkie domy były świetnie przyozdobione, a liczne tłumy ludu witały miłościwego Monarchę hucznemi okrzykami: Niech żyje! Z nadzwyczajną szybkością poczyniono wszelkie przygotowania do iluminacyi, a pod wieczór były główne ulice miasta, mianowicie ze strony portu rzęsisto oświetlone. Jego ces. Mość zaszczycił Swą obecnością pierwsze przedstawienie opery „Macbeth," jednak jeszcze przed końcem drugiego aktu odpłynął przygotowanym paropływem do Wenecyi i zawinął skoro świt do portu Malamocco. Wszystkie balkony licznych pałaców na wielkim kanale były najpiękniejszemi kobiercami przystrojone, a laguny wytwornemi gondolami okryte. Na placu ś. Marka stało wojsko w paradzie. Feldmarszałek hrabia Radetzky, feldzeugmeister Hess i jenerał-major Benedek przyjmowali Jego ces. Mość na brzegu a przy wnijściu na plac ś. Marka duchowieństwo. Po zlustrowaniu wojska i wysłuchaniu mszy św. pojechał Jego ces. Mość śród głośnych wiwatów nieprzeliczonej publiczności do stacyi kolei żelaznej, udając się w dalszą podróż do Werony.

(Dekoracye.)

Wiédeń, 17. września. JCK. Mość raczył najwyższem postanowieniem wachmistrzowi Jerzemu *Miss*, kapralom *Fikelscher* i Janowi *Schmidt* czwartego pułku żandarmeryi, tudzież gefreitrowi *Tkaczuk* pułku piechoty księcia Parmy nr. 24, którzy się podczas wezbrania wody w Watra Dorna, Kimpolung i Gurahomora z niebespieczeństwem własnego życia dawaniem pomocy odznaczyli, nadać śrebrny krzyż zasługi z koroną; — następnie żandarmom *Sołtyskiewiczowi*, *Kaczmarskiemu*, *Pieczykowskiemu* i *Lenzowi*, dalej szeregowcom *Ryszka* i *Rottar* namienionego pułku piechoty, którzy się z równem poświęceniem do tego przyczyniali, śrebrny krzyż zasługi, — a szeregowcowi Feliksowi *Bujanowskiemu* pułku piech. barona Sivkovich nr. 41., za okazaną odwagę w wielu zaczepkach nieprzyjacielskich, śrebrny medal za waleczność, i z szczególniejszej łaski zezwolić, aby temu ostatniemu ze względu na jego smutne położenie przez utratę prawej nogi, pensyę połączoną z tym medalem, zacząwszy od 9. lutego 1849 wypłacano. *(W. Z.)*

(Wiadomości potoczne z Wiédnia z d. 16. i 17. września.)

Wiédeń, 16. września. Listy z Medyolanu donoszą, że Jego Mość Cesarz po powrocie do Wiédnia wyda akt amnestyi dla wychodźców włoskich. To jednak jest rzeczą pewną, że w rządzie tamtejszym ułożono w najnowszym czasie spisy proskrybowanych wychodźców, bez wątpienia dlatego, by je przedłożyć Jego ces. Mości.

— Jego cesarzewicz. Mość arcyksiążę Albrecht udał się do Pragi, by oddać komendę następcy swemu. Z Pragi wyjedzie Jego cesarzewicz Mość do Pesztu, by objąć wysoką posadę wojskowego i cywilnego gubernatora.

— Przypadki, że młodzi ludzie z lepszych stanów życzą sobie wstąpić do c. k. marynarki, wydarzają się teraz tak często, że wiele takich podań nie uwzględniono. Naczelny komendant marynarki Fml. hr. Wimpffen wydał teraz rozporządzenie, że młodzi ludzie posiadający szczególną zdolność do służby morskiej mogą być przyjęci, chociaż nie ma opróżnionej posady.

— Z dniem 1. listopada r. b. wejść ma we wszystkich c. k. konzularnych urzędach w wykonanie nowy przepis, wydany dla usymplifikowania obliczeń należytości konzularnych przy austryackich ces. urzędach konzularnych i regulacyi ich zgodnie z pozycyami wprowadzonej z dniem 1. stycznia 1847 taryfy konzularnej.

Objęte tym przepisem obszerne postanowienia, mianowicie co do terminu przypadających należytości, oznaczenia tax i manipulacyi przy ich poborze, tudzież co do funkcyi szczególnych urzędników w tej mierze zatrudnionych, mają przedewszystkiem służyć ku większemu zabezpieczeniu zastrzeżonego państwu poboru odnoszących się dochodów, tudzież ku utrzymaniu ewidencyi i dla ułatwienia poboru należytości w szczególnych urzędach konzularnych. Z drugiej zaś strony zaprowadzono niektóre zmiany w istnących potąd tego rodzaju przepisach, by tym sposobem sprowadzić praktyczne ułatwienie obrachunku. Ważniejsze w tym względzie zmiany są następujące: 1) Zaprowadzenie całorocznego obrachunku; 2) przesłanie rejestrów boletowych i zaopatrzenie urzędów konzularnych w drukowane tabele poborowe i wykazy rachunkowe, i w związku z tem 3) zaniechanie obrachunku należytości za arkusze drukowane. — Ces. konzulata mają na przyszłość rozdawać pomiędzy wszystkie podwładne urzęda konzularne i organa potrzebną liczbę drukowanych arkuszy, zbywający zaś zasób ich przechowany być ma na uzupełnienie z czasem zużytych lub zatraconych egzemplarzy, i dla rozdania w razie potrzeby pomiędzy nowo zaprowadzone urzęda.

— Podczas odbytego na dniu 16. b. m. czternastego losowania banknotów niemieckich wyciągnięto seryę z literą Z. banknotów po 10 kr. Według tego można każdy literą Z. oznaczony banknot niemiecki po 10 kr. zacząwszy od 16. listopada 1851, w ciągu dwóch miesięcy na 6 kr. w śrebrze i 4 kr. w monecie miedzianej w wyznaczonej do tego kasie w Wiédniu (Herrengasse nied. österr. ständ. Gebäude) a w krajach koronnych w głównych kasach wymieniać. Zresztą wylosowane te banknoty będą po upływie powyższego terminu równie jak niewylosowane, we wszystkich kasach publicznych jeszcze ciągle zamiast gotówki przyjmowane.

— Urzędowy *Sieb. Bote* zawiéra rozporządzenie c. k. wojskowego i cywilnego rządu z przyczyny zabiegów, jakich się dopuszczają cechy, ustanawiając dowolnie uchwałą cechową ceny za wyroby, i zakazując pojedyńczym majstrom pod znaczną karą, aby swoim kupcom po mniejszej cenie nie odstawiali roboty, jak tylko po takiej, jaką cech postanowił. Ze względu na takie arbitralności wydano do wszystkich cechów koronnego kraju Siedmiogrodu jak najściślejszą przestrogę, aby się od takiego bezprawia, a mianowicie od samowolnego wyznaczania cen za robotę wstrzymały, a gdzie to już istotnie nastąpiło, takowe natychmiast zniosły, — a to tem pewniej, że krajowy rząd postanowił za każdy taki przypadek, gdy dójdzie do jego wiadomości, przestępcę surowo ukarać, — a w potrzebnym razie nawet przeciw renitującemu cechowi z prawną surowością postąpić.

— Dnia 2. września zalała miasto *Schaessburg* powódź, jakiej najstarsi mieszkańcy tamtejsi niezapamiętają. Przeszło dwie trzecie części miasta stało w wodzie przez wezbranie potoków i wylew rzeki Kokel, przyczem kilka osób utonęło. Szkoda w budynkach i innym majątku jest dość znaczna. Oprócz tego przerwana została komunikacya nietylko w mieście, gdzie woda pozrywała mosty i kładki, lecz także i na pocztowych gościńcach, gdzie powódź zburzyła kilka mostów i naniosła z gór znaczne zaspy namułu.

W ciągu przyszłego miesiąca sprzedana będzie w Peszcie przez publiczną licytacyę literacka spuścizna i księgozbiór zmarłego w Granie przed kilkoma laty dr. *Rumy*. Gazeta Peszteńska zwraca uwagę szczególnie zbieraczy autografów na jego zbiór listów liczący do kilku tysięcy listów oryginalnych, a między innemi także autografy Cesarza Aleksandra, króla Fryderyka Wilhelma III., króla i królowej Bawaryi, Maksymiliana Józefa i Karoliny itd.

— Z dniem 16. września r. b. rozpoczynają się jazdy paketowe na „Lago maggiore“ paropływu „Radetzky“, należącego do c. k. flotyli wojennéj. Jazdy te odbywać się będą jak na teraz tylko do wybrzeża austryackiego i szwajcarskiego, a paropływ odbijać ma codziennie prócz niedziel o 6. godzinie zrana z *Laveno* do *Sesto Calende* z odwiedzaniem po drodze stacyi *Ispra* i *Angera*. Dolna zaś jazda odbywać się będzie ku północy, a po zwiedzeniu stacyi *Porto, Luino, Maccaigno inferiore*, *Pogio*, *Brisago*, *Locarno* i *Magadiro* nastąpi powrót paropływu o 5. godzinie popołudniu znowu do Laveno.

— Dowiadujemy się za rzecz pewną, pisze *lit. koresp. austr.*, że do dnia dzisiejszego (17. września) subskrybowano już do 43 milionów na nową pożyczkę, do któréjto sumy niewliczono jeszcze krajów zagranicznych i odleglejszych miast prowincyonalnych. W ogóle można ze wszystkiego wnosić, że pożyczka jest już prawie pokryta, i że odnosząca się operacya finansowa udała się szczęśliwie.

— Również i z Węgier nadeszły zaspokajające doniesienia o przystąpieniu tamtejszych mieszkańców i korporacyi do pożyczki skarbowéj. Mimo to, że kraj ten nie otrząsł się jeszcze całkiem ze skutków zawichrzenia, okazała się tam jednak wielka gorliwość na korzyść rozpoczętéj operacyi finansowéj, a mianowicie wyszczególniają się w téj mierze Izraelici, zacierając tym sposobem niektóre przykre wspomnienia z czasów niedawnych.

— Wczoraj w południe (17. września) subskrybowano w Tryeście na rzecz nowéj pożyczki 1,373,000 złr. m. k.

— Król. pruski jenerał jazdy, *Wrangel*, przybył tutaj, i udaje się w dalszą podróż do ces. nadwornego obozu we Włoszech.

(Kurs wiedeński z 19. września 1851.)

Obligacye długu państwa 5% — 93$^{9}/_{16}$; 4$^{1}/_{2}$% — 82$^{1}/_{4}$; 4% — —. 4% z r. 1850 —; 2$^{1}/_{2}$% —; wylosowane 3% — Losy z r. 1834 —.; z roku 1839 — 303$^{3}/_{4}$. Wiéd. miejsko bank. 2$^{1}/_{2}$% — —. Akcye bankowe 1229. Akcye kolei północ. 1492$^{1}/_{2}$. Glognickiej kolei żelaznéj 670. Odenburgskie —. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parow. 545. Lloyd —.

Anglia.

(Komisya wystawy rozseła illustrowane kopie sprawozdania sądu przysięgłych. — Niebezpieczeństwo królowéj podczas jazdy koleją w Newcastle. — Expedycya dla odszukania kapitana Franklina.)

Londyn, 12. września. Król. komisya wystawy postanowiła rozesłać do wszystkich narodów, które miały udział w wystawie przemysłowéj, illustrowane kopie sprawozdania sądu przysięgłych. Zawarte w tém sprawozdaniu rysunki będą przedstawiać najznakomitsze artykuły, którémi każdy naród się odznaczył, i wszelkie wyroby — wyszczególnione w wyroku przysięgłych. W tym zamiarze porozumiała się komisya królewska z panem Henemannem i dodała mu do pomocy dwóch znakomitych fotografów z Paryża, pp. Marlin i Ferliers. Artyści ci rozpoczęli już prace swoje; dotychczasowe rezultaty ich odznaczają się podziwienia godną doskonałością, chociaż co do odcisku są nieco za słabe, tak jak gdyby prace te w zeszłym roku jeszcze wykonane były.

— Dzienniki wspominają o wielkiem niebezpieczeństwie, w którém znajdowała się królowa przed kilkoma dniami w Newcastle. Kolej w tém miejscu idzie przez rzékę Tyne, któréj brzegi nader wysokie połączone są mostem i wiaduktem; z mostu zatacza się kolej w łuk o bardzo małéj średnicy i wszystkie pociągi muszą tu iść powoléj, aby niewymknąć się z kolei. Podczas ostatniéj jazdy królewskiéj nieużyto tego środka ostrożności; gdy pociąg wzniósł się już do największéj wysokości i prawie unosił się w powietrzu ponad domami i szumiącemi nurty rzéki Tyne, doznał wtedy kilkakrotnie tak gwałtownego wstrząśnienia, że obawiano się przez chwilę, aby wszystko niezleciało w przepaść. W pociągu tym znajdowała się królowa, książę Albert, następca tronu, księżniczka królewska, jéj młodszy brat i lord John Russel dla przedsięwzięcia wiadoméj wycieczki do Szkocyi.

— Kapitan okrętu p. Penny, dowodzący jak wiadomo okrętem „Lady Franklin“, należącym do arktycznéj expedycyi śledczéj, przybył wczoraj zrana do Londynu, i przywiózł z sobą depesze od kapitanów Austin i John Ross, którzy w okolicach polarnych tę samą misyę wypełniają, t. j. szukają śladów po expedycyi Sir Franklina. Ostatnie depesze są z 12. sierpnia 1851.

Te doniesienia nowe są niestety niebardzo pocieszające; kapitan Penny, który w lecie 1850 robił poszukiwania około cieśniny Wellington, znalazł najpierwszy na wyspie Beachy ślady expedycyi Sir Franklina, która tam, jak się słusznie domyślano, odbywała stacyę zimową w latach 1845—1846; lecz pomimo wszelkich poszukiwań niezdołano odkryć najmniejszego znaku pod względem kierunku, w którym się udał kapitan Franklin.

Załogi wszystkich okrętów expedycyjnych cieszą się jak najlepszém zdrowiem; od czasu odpłynięcia z Anglii wydarzył się tylko jeden przypadek śmierci.

Dalsze poszukiwania flotyli expedycyjnéj, składającéj się z 4 okrętów, mają być teraz przedsiębrane w kierunku cieśniny Jones; wszelako odwieczne lodowce tych okolic są prawie niezwalczoną przeszkodą dla usiłowań ludzkich, którym tylko nadludzka odwaga żeglarzy angielskich, umiejących znosić i głód i wszelkie trudy — opierać się zdoła. Większą część podróży trzeba tam odbywać saniami. *(Gaz. Wrocl.)*

(Wiadomości potoczne z Londynu.)

Londyn, 12. września. Dnia 7go października spodziewają się królowéj w Liwerpolu. W okolicach górzystych powiewa już teraz chłodne jesienne powietrze. Dnia 29. sierpnia okryły się góry Benalder, Beneveu i Gealcaira (w Inverneshire) śniegiem, podczas gdy niektóre wyższe wierzchołki w Pertshire wolne były od śniegu. Od pięćdziesięciu lat niepamiętają, aby tak wcześnie śnieg upadł. — Przybyły niedawno perski poseł miał wczoraj w Foreign office konferencyę z lordem Palmerstonem, który w tym celu umyślnie przyjechał rano do Londynu, a popołudniu powrócił znowu do swojéj wiejskiéj majętności w Broatlands. — Jego Excelencya margrabia d'Azeglio, sardyński minister, przybył w odwiedziny do lorda Palmerstona w Broatlands. — Sir Bulwer, angielski poseł w Ameryce południowéj, który się teraz tu znajduje, pracował wczoraj w Foreign office. — Lord John Russel przyjechał wczoraj znowu w pobliże Londynu, do Pembroke Lodge, Richmond Park. — Sir G. Grey (sekretarz spraw wewnętrznych) zrobił wraz z lady Grey na rządowym parópływie „Lightning“ wycieczkę do wysp Orkney, a w powrocie zwiedził wszystkie w miastach północnéj Szkocyi szkoły i więzienia, gdzie mu po większéj części jego małżonka towarzyszyła. — Infant Don Juan Hyszpanii przybył zwiedzić wystawę Londyńską. — Wczoraj zawarł rząd z panami Lemon Hart i synem kontrakt do liwerowania 50,000 galonów rumu dla marynarki, a z panami W. S. Schuttleworth i spółka do liwerowania 50,000 funtów herbaty, również dla marynarki. Ale nietylko wymienione domy są liwerantami rządowymi. *(Lld.)*

Francya.

(Wykaz banku francuskiego. — Pogłoski o coups d'état. — Wiadomości potoczne.)

Paryż, 13. września. Tygodniowy wykaz banku francuskiego z 11. b. m. świadczy o zmniejszeniu się dyskonto o więcéj niż o 4 miliony. Portefeuille Paryża zmniejszył się tylko o 430,000 franków, a w bankach filialnych o 3 mil. 600,000 fr.; zatem wynosi teraz tylko 96 milionów. Znajdujące się w obiegu banknoty doznały także znacznego ubytku. Wynoszą teraz 4,500,000 fr. w Paryżu a 3,600,000 fr. w departamentach. Suma wydanych banknotów wynosi przeto tylko 518$^{1}/_{2}$ milionów. Zapas gotówki banku pomnożył się znowu o 2,700,000 frank. w Paryżu, lecz zato zmniejszył się na prowincyi o 1,700,000 frank. Wynosi więc obecnie 620 mil. i przewyższa sumę banknotów o 100 milionów. Bieżący rachunek skarbu powiększył się o 1 milion i wynosi teraz 126,400,000 franków.

Jakkolwiek niepotwierdziły się dotąd wcale kilkakrotne pogłoski o zamierzanych zamowolnych krokach rządu (coups d'état) tak dalece, że cała gadanina ta stała się już nawet śmieszną, przecież uderza to każdego myślącego człowieka, dlaczego obecnie pogłoska ta trwa, z taką uporczywością utrzymuje się, rozszérza i coraz więcéj prawdopodobieństwa nabiéra. Co jednakże jeszcze rzeczą ważniejszą i oczywistszą: kursa spadły niespodzianie bardzo znacznie. Że armia kłamców politycznych korzysta z téj okoliczności i z usposobienia ludu, aby szérzyć pogłoskę, że prezydent zamyśla w poniedziałek na dniu 15. b. m. przy sposobności założenia kamienia węgielnego do gmachu targowego odbyć swój uroczysty wjazd do Tuilerów, że wynurzy tam publicznie swoje życzenie pod względem ustawy z 31go maja i tym podobnie, i że baśnie takie znajdują wiarę, jest to naturalnie tylko dowodem tego, że ślepa wiara masy zawsze jednakową zostaje. Wszelako trzeba zrobić różnicę pomiędzy wymysłami próżnych nowiniarzów, a tém, co jako możliwe albo nawet prawdopodobne opierać się może na pewnych przeczuciach opinii publicznéj. I z tego też względu zdaje się być w istocie nie nadto śmiałem to przypuszczenie, że pałac Elysée w razie, gdyby zgromadzenie narodowe niewotowało rewizyi konstytucyi, gdyby ustawa z 31go maja niezostała zniesiona lub zmodyfikowana, jako też, jeźli wybory niezostaną rozpisane na miesiąc luty lub marzec, jeźli stan rzeczy pozostanie tak zawiłym, jakim jest obecnie, a kandydatura księcia Joinville w istocie więcej znaczenia nabierze, — że mówimy przy takich stosunkach pałac Elysée niezechce oczekiwać całkiem cierpliwie, w milczeniu i nieczynności terminu wyborów w maju 1852 niestarając się przygotować jakimkolwiek sposobem korzystne dla siebie rozwiązanie katastrofy. Pierwej jednak uznał gabinet za potrzebne zaradzić dalszemu szérzeniu się pogłosek o samowolnych krokach rządu, i w Buletynie paryzkim, w *Patrie* i w innych półurzędowych dziennikach ogłosić je za bezzasadne. „Od dwóch lub trzech dni — powiedziano tam — rozszérzyły się w Paryżu pogłoski o samolnych krokach rządu. Dotychczas nieuznawaliśmy te pogłoski godnemi zaprzeczenia. Lecz uporczywość, z jaką nieprzyjaciele porządku rozszerzają owe kłamstwa, wkłada na nas obowiązek oświadczyć publicznie, że żaden człowiek rozsądny i poważny niemoże dać najmniejszą wiarę podobnym fałszywym wymysłom.

— Nagłe spadanie kursów usprawiedliwiają dostatecznie najnowsze zmiany ważne, które niespodzianie i wbrew istniejącemu regulaminowi wojskowemu zaszły w załodze paryzkiéj.

— W przyszły poniedziałek ma się odbyć założenie kamienia węgielnego do nowego gmachu targowego. Prezydent republiki będzie obecny przy tej uroczystości. Porobiono już wszelkie przygotowania ku temu.

— Kwestya pod względem sporów zachodzących między Buenos-Agres i Brazylią ściągnęła na siebie szczególną uwagę rządu francuzkiego i angielskiego. Obadwa rządy te postanowiły, jak słychać zachować się neutralnie; lecz na razie będą interweniować w tym zamiarze, aby ile możności ochronić własność rezydujących tam Europejczyków. Instrukcye w tym duchu miano wysłać już do reprezentantów obydwóch mocarstw w Buenos-Ayres i Rio-Janeiro. *(G.P.)*

(Depesza telegraficzna.)

Paryż, 15. września. 5% R. 91,70; 3% 55,90. Odbyło się uroczyste założenie węgielnego kamienia na gmach centralny. —

W mowie prezydenta czytamy: „Mamy nadzieję, że zapomocą nieba i dobrych obywatali otrzyma Francya gmach socyalny dla obrony przeciw gwałtom i namiętnościom ludzkim.“ — W departamencie Ardèche proklamowano stan oblężenia. Komisya nieustająca pochwaliła to rozporządzenie. *(Ll.)*

Włochy.

(Poczta włoska.)

Turyn, 14. września. Na równinie pod Alessandria przygotowują na 25. września wielki manewr wojskowy. W tym celu ściągna 30 batalionów piechoty, 6 pułków kawaleryi i ośm bateryi. Książę Genuy obejmie naczelne dowództwo nad skoncentrowanem wojskiem.

Neapol, 5. września. Najwyższy sąd skazał dwadzieścia pięć lazzaroni za udział w rozruchach rewolucyjnych na 15 do 25 lat więzienia. Wielu już osądzonym zbrodniarzom politycznym złagodził król znacznie zasądzoną karę. — Tutejszego angielskiego posła Sir Temple powołano spiesznie kuryerem do Londynu, dla rozmówienia się z lordem Palmerstonem względem niektórych przedmiotów wielkiej wagi.

Rzym, 10. września. *Osservatore romano* zawiéra list sekretarza stanu Antonelli, wydany do biskupów toskańskich, który zupełnie zbija pogłoski o zatargach między rządem wielkiego księcia i stolicą apostolską. Bez uszczerbku zagwarantowanej wolności we wszystkich rozporządzeniach duchownych należy jednak przychylać się do życzenia rządu wielkiego księcia i przy ogłoszeniu plakatów publicznych porozumiéwać się z władzami rządowemi. Należy także mieć ścisły wzgląd na powody polityczne, które przy obsadzeniach duchownych publiczne władze przytoczą, a mianowicie gdy idzie o stosunki z zagranicą. *(L. k. a.)*

(Wiadomości potoczne z Turynu.)

Ku końcu tego miesiąca odbędą się znowu wielkie wojskowe manewry pod Walencyą, przy tej sposobności zwiedzi król południowe prowincye państwa i już zapowiedział swe przybycie do Alessandryi. — Podczas niebytności króla i wszystkich ministrów wypracował pan Deforesta, jak zapewniają, pewną liczbę projektów do ustawy, a między temi także jeden o dziennikarstwie. W namienionym projekcie nakazano ściśle trzymać się wyznaczonych kategoryi, i tak religijny dziennik nie może się zajmować jak tylko religią, a polityczny tylko polityką. — Dzienniki zawiérają jeszcze dodatkowe szczegóły o festynach w Genuy. Tamtejsza gwardya narodowa liczy niemal 4500 ludzi, z których trzy czwarte części przy poświęceniu chorągwi były obecne.

(Traktat handlowy rządu neapolitańskiego z wysoką Portą.)

Neapol, 3. września. Rząd neapolitański zawarł z wysoką Portą nowy traktat handlowy i nawigacyjny na lat 10 i ogłosił prawomocność jego od dnia 27. lipca 1851. Główne postanowienia tego traktatu są następujące: Wszystkie zapewnione dawniejszemi traktatami prawa i przywileje zostały potwierdzone nadal, wyjąwszy przyjęte do tego traktatu modyfikacye; poddanym królestwa obojej Sycylii i ich okretom zostały zapewnione wszystkie te korzyści, jakich używają najbardziej uwzględniane narody w Turcyi; cło od wyrobów królestwa obojej Sycylii jako też od wprowadzonych na okrętach neapolitańskich i sycyliańskich towarów zagranicznych, zostało ustanowione na 3proc. wartości przy wprowadzaniu do Turcyi; jeżli zaś poddani królestwa obojej Sycylii sprzedadzą towary swoje zaraz za wprowadzeniem do Turcyi, lub wyszlą je na sprzedaż w głąb kraju, natenczas mają opłacać jeszcze 2proc. wartości jako należytość dodatkową, która razem z pierwszą pobiérana i zapisywana będzie; handel w Turcyi dozwolony jest poddanym królestwa obojej Sycylii pod temi samemi warunkami co Turkom, dla których wszakże zastrzega się prowadzenie rzemiosł miejscowych i drobną sprzedaż wyrobów przemysłowych. Wyjątki ustanowione pod względem wolnego handlu ściągają się do zakazu wprowadzania broni wojennej i prochu (wyjąwszy małe quantum) jako też zagranicznej soli i ałunu. Częściowa sprzedaż zagranicznej tabaki, wina i innych gorących napojów nie jest dozwolona poddanym królestwa obojej Sycylii; również zostało im zabronione łowienie pjawek i sprzedawanie ryb; wywóz tureckiej soli, ałunu, tytoniu i tabaki może nastąpić tylko za opłatą przepisanych w Turcyi należytości, a jedwab' turecki może być wyprowadzany tylko przez pewne zatoki. Okrętom poddanych królestwa obojej Sycylii dozwolony jest wolny przejazd przez Dardanele. Te same postanowienia mają być przestrzegane także przy wprowadzaniu neapolitańskich i sycylijskich wyrobów do księztw naddunajskich. Rząd neapolitański zaś zapewnił poddanym tureckim i ich okrętom wszystkie te korzyści, których używają najbardziej uwzględniane narody w królestwie obojej Sycylii. Obie strony kontraktujące zastrzegły sobie prawo wypowiedzenia traktatu. *(Austr.)*

(Depesze telegraficzne.)

Neapol, 9. września. Wczoraj odbyła się w obecności króla wielka wojskowa parada w liczbie 35,000 ludzi, to jest 34 batalionów piechoty, 42 szwadronów kawaleryi i 72 armat. Naczelne dowództwo nad skoncentrowanem wojskiem miał jenerał lieutnant Selvaggi.

Rzym, 14. września. Dziś przybył tu francuski minister Magne. Dekret ministra finansów ogłasza, że zredukowane na $15\frac{1}{2}$ banknoty republikańskie pomimo upłynionego już terminu, jednak jeszcze po 25. września w wszystkich publicznych kasach przyjmowane będą. *(L. k. a.)*

Niemce.

(Litogr. „koresp. austr.“ o traktacie handlowym między Prusami i Hanowerem.)

Niemówiliśmy dotychczas, pisze litografowana korespondencya austryacka, o zawartym między Prusami i Hanowerem traktacie handlowym i cłowym, ponieważ opinię naszą niezasadzamy na pierwszych częścią pobieżnych, częścią niedokładnych doniesieniach dziennikarskich, ale poprzednio czekaliśmy na tekst samego traktatu, który teraz ogłoszony przystępnym się już stał sądowi opinii publicznej.

Dowiadujemy się, że do tego traktatu niezadługo przystąpić mają księztwa Meklenburg, Oldenburg, Schaumburg-Lippe i Brunświk; przeciwnie zaś miasta hanzeatyckie a mianowicie potężny swym handlem Hamburg, niechcą zrzec się korzyści teraźniejszego swego stanowiska, zostając poniekąd północno-niemieckiemi wolnemi portami.

Z naszego stanowiska musimy głównie na dwa postanowienia rzeczonego traktatu zwrócić uwagę. Ustanowiono bowiem wyraźnie w pierwszym artykule tego traktatu, że istniejące w związku cłowym zasady i instytucye stanowić mają podstawę nowego sprzymierzenia. Zaprowadzone w tym względzie zastrzeżenia i modyfikacye nienaruszają bynajmniej zasady, a w ogóle wziąwszy stosuje się Hanower do zasady cła ochronnego, która także i u nas niezadługo będzie zaprowadzona.

Różnica zaś zachodząca między handlowo-politycznemi zasadami związku podatkowego, a temi które wyznaje rząd austryacki, była daleko większa, aniżeli ta, która panuje między handlową polityką Austryi i związku cłowego. Usiłowania Austryi, aby w życie wprowadzić ideę wielkiego niemiecko-austryackiego związku, znalazłyby w związku podatkowym większego przeciwnika, aniżeli w związku cłowym. Tam bylibyśmy musieli walczyć z ukonsolidowanemi interesami materyalnemi, a tu zasadza się opór objawiający się w niektórych organach opinii publicznej, tylko na przemijających politycznych usposobieniach, których miejsce zajmie wnet lepsze wyrozumienie i głębsze pojęcie prawdziwych i żywotnych interesów obydwóch stron.

Wyrzeczono obawę, że Prusy na przyszłej konferencyi państw należących do związku cłowego, na której także obecnym będzie hanowerski pełnomocnik w imieniu i w interesie związku podatkowego, zniżą istniejące teraz w związku cłowym postanowienia taryfy w duchu polityki wolnego handlu. Tę obawę uważamy za bezzasadną, albowiem Prusy z jednej strony muszą ochraniać materyalny interes własnych prowincyi mianowicie Szlązka i krajów nadreńskich, a z drugiej strony obstawać będą zatem także południowe państwa związku cłowego, Prusy zaś same zapewne nie zechcą dać powodu do zerwania niemieckiego związku cłowego, który właśnie powstał za przyczynieniem się rządu pruskiego.

Co do ceł od przywozu towarów kolonialnych, jest naszem zdaniem, że na przyszłej konferencyi związku cłowego okaże się tendencya zniżenia ich na jak najmniejszą stopę. Ale niemasz w tem niebezpieczeństwa dla zaprowadzenia niemiecko-austryackiego związku cłowego i handlowego. Cła te mają głównie finansowe znaczenie a w skutku swoim równają się podatkowi konsumcyjnemu. Dla każdego państwa, którego finanse na to pozwalają, może zniżenie tych ceł być pożądanem. Zresztą zniżenie ceł od artykułów konsumcyjnych niezawsze jest połączone z niedoborem w dochodach cłowych, ponieważ za zniżonemi należytościami idzie zwykle większa konsumcya a przemytnictwo się zmniejsza. Uwolnienie podobnych artykułów od ciążącego na nich podatku ułatwia i przyspiesza przytem handel na wielkiej targowicy świata, a interes finansowy tylko chwilowo nie zaś na dłuższy czas jest naruszony. Artykuł 14. pomienionego traktatu opiéwa wyraźnie, że jeżeli przed jego upływem, t. j. przed 31. grudnia 1865 przyjdzie do skutku związek cłowy wszystkich państw niemieckich, traktat ten ma ustać równocześnie z zaczęciem tego związku.

Myśl niemiecko-austryackiego połączenia cłowego przyjęta jest, jak widzimy, wyraźnie w tej stypulacyi; owa strona po której się oczekuje przystąpienie do usiłowań Austryi, nieuważa tej myśli za niepłodny ideał, nabywa ona owszem praktycznego znaczenia, widać zbliżającą się chwilę, gdzie wspólność materyalnych interesów przynagli do obopólnego trwałego połączenia.

Nietraciliśmy nigdy nadziei, że ten pomysł potęgą swojej siły żywotnej zwolna sam sobie utoruje drogę, oczekujemy przeto dalszego rozwoju stosunków między niemieckim związkiem cłowym a północno-niemieckim związkiem podatkowym, bez obawy dla własnych interesów.

Zresztą zdaje nam się być rzeczą prawdopodobną, że Prusy same na przyszłym terminie wypowiedzą istniejący traktat związku cłowego. Ponieważ bowiem obecny traktat we wszystkich zmianach taryfy wymaga jednogłośnej uchwały wszystkich państw do związku należących, a przytem bez poprzedniego wypowiedzenia sam się przedłuża, przeto mogłyby Prusy jeżeli go same niewypowiedzą, przyjść w przykre położenie, iżby które z małych państw niemieckich wypowiadając traktat przeszkodziło ich planom. *(L. k. a.)*

(Wiadomości potoczne z Frankfurtu.)

Frankfurt, 13. września. Mianowany dla niemieckiéj floty wydział sejmu związkowego prosił o upoważnienie wezwania trzech znawców rzeczy, którzy się względem następujących trzech punktów oświadczyć mają: 1) jaką wielkość powinna miéć flota Północnego morza, aby swemu zamiarowi odpowiedziała; 2) jakie powinno być jéj urządzenie i jakie względy należy mieć w utworzeniu jéj na istniejące na Adryatyckiem i Baltyckiem morzu eskadry; 3) jakich środków należy użyć na pierwsze urządzenie floty i na potrzebne do jéj utrzymania zakłady? Zgromadzenie związkowe zezwoliło dnia 6go b. m. na przywołanie znawców rzeczy.

— Ze strony angielskiego i francuskiego rządu nadeszła odpowiedź na notę związkowego zgromadzenia względem przystąpienia całej monarchyi austryackiej do niemieckiego związku. Namienione odpowiedzi zawierają te same myśli, jakie roku 1834 w protestacyi przeciw obsadzeniu wojskiem miasta Frankfurtu przytoczono.

Wkrótce spodziewamy się tu uchwały związkowej dla zabezpieczenia niemieckiej związkowej własności w Holsztynie. Austrya i Prusy działają w szlezwigsko-holsztyńskiej sprawie w ścisłem porozumieniu i zastępują wszelkie interesa Niemiec z największą sprężystością.

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 16. września).

Metal. austr. 5% — $78\frac{1}{8}$; $4\frac{1}{2}$% $68\frac{3}{8}$. Akcye bank. 1236. Sardyńskie — Hyszpańskie 3% 34. Wiédeńskie 101.

Prusy.

(Przypadek księcia Prus.)

Berlin, 15. września. Według telegraficznej depeszy, nadeszłej dziś wieczór z Koblencyi do Sanssouci, wydarzył się Jego królewicz. Mości księciu Prus przypadek, że podczas popisów wojskowych koń pod nim upadł, przezco się w lewe kolano i lewe ramię lekko zranił, tak iż żadne Mu nie grozi niebezpieczeństwo. *(P.Z.)*

(Kurs giełdy berlińskiej z 18. września.)

Dobrowolna pożyczka 5% — $103\frac{3}{8}$. $4\frac{1}{2}$% z r. 1850 — $103\frac{3}{4}$ l. Obligacye długu państwa $89\frac{1}{4}$. Akcye bank. 99. Frydrychsdory $13\frac{1}{12}$. Inne złoto za 5 tal. $9\frac{1}{12}$. Austr. banknoty $86\frac{1}{12}$ l.

Dania.

(Adres deputowanych althingu islandzkiego do ludu islandzkiego. — Zwołanie sejmu duńskiego na dzień 4. paźd.)

Kopenhaga, 14. września. *Faedrelandet* a po nim i inne dzienniki tutejsze podają adres do ludu islandzkiego, który po rozwiązaniu althingu islandzkiego ogłosiło 37 z pomiędzy 43 członków jego. W tym adresie podają podpisani mężowie althingu ludowi islandzkiemu przegląd całego toku obrad, na dowód, że zrobiony mu przez król. komisarza zarzut marnowania czasu bez korzyści, jest całkiem bezzasadny.

— Gazeta departamentowa podaje następujący otwarty list, wydany na dniu 8. b. m. z ministeryum spraw wewnętrznych:

„My Fryderyk Siódmy, z Bożéj łaski król Danii i t. d. podajemy do wiadomości: Postanowiliśmy najłaskawiéj, aby roczny sejm państwa zebrał się w sobotę na dniu 4. października r. b.

Ogłaszając to wszystkim kochanym i wiernym poddanym Naszym rozkazujemy odnośnie do 24. §. ustawy zasadniczéj wszystkim członkom sejmu państwa, aby w oznaczonym dniu przybyli do Naszego zamku Christiansborg w naszém rezydencyonalnem mieście Kopenhadze dla otworzenia sejmu państwa, które o 12. godz. w południe po odbytem poprzednio nabożeństwie w kaplicy zamkowéj nastąpi.

Do tego mają się zastosować wszyscy ci, których to obchodzi.“ *(G. Pr.)*

Szwecya i Norwegia.

(Sprawy zajmujące uwagę publiczną w Christianii.)

Chrystiania, 11. września. Do rzędu spraw, któremi obecnie zajęta jest uwaga publiczna w Norwegii, należy uchwała Adelsthingu nakazująca bankowi, aby banknoty swoje mieniał na śrebro w Christianii. Izba ludu odrzuciła już po raz drugi 11stu głosami uchwałę Adelsthingu względem zmienienia ustawy tyczącéj się banku Norwegskiego. *(G. Pr.)*

Królestwo Polskie.

(Manifest Cesarza Jego Mości. — Ułaskawienie. — Zebranie właścicieli listów zastawnych dla wyboru radzców komitetu.)

Warszawa, 17. września. Z Bożéj Łaski My Mikołaj Pierwszy, Cesarz i Samowładzca wszech Rosyi etc. etc. etc. Oznajmuję wszystkim wiernym Naszym poddanym: 22. sierpnia r. b. ukochana Synowa Nasza, Wielka Księżna Aleksandra Józefówna, Małżonka ukochanego Naszego Syna W. K. Konstantego Mikołajewicza, powiła Nam Wnukę, a JJ. CC. Wysokościom Córę, Imieniem Olgę. Takowe Naszego Cesarskiego Domu pomnożenie, uznając jako nowy dowód Błogosławieństwa Boskiego, na pociechę Naszą zesłanego, My w zupełności przekonani jesteśmy, że wszyscy Nasi wierni poddani wzniosą z Nami do Najwyższego gorące modły o szczęśliwy wzrost i pomyślność Nowo-narodzonéj. Rozkazujemy pisać i mianować wszędzie gdzie należy, tę ukochaną Nam Wnukę, Nowo-narodzoną Wielką Księżnę, Jéj Cesarską Wysokością.

Dan w Moskwie, 24. sierpnia roku od N. Ch. P. 1851, a panowania Naszego 26.

Na oryginale własną J. C. Mości ręką podpisano:

Mikołaj.

— Najjaśniejszy Pan, przychylnie do wniosku JO. księcia Namiestnika Królestwa, Najmiłościwiéj zezwolić raczył na złagodzenie kary Mieczysława Zarębskiego, za przestępstwo polityczne w r. 1846 do robót w kopalniach zesłanego, przez zupełne uwolnienie go od tychże robót z pozostawieniem go otoli w Syberyi na osiedleniu.

— Onegdaj o godzinie 10téj rano odbyło się w Sali Giełdy Warszawskiéj, w gmachu banku polskiego, zebranie Właścicieli listów zastawnych, dla wyboru dwóch radzców do komitetu właścicieli listów zastawnych Królestwa Polskiego, w miejsce wychodzących z urzędowania. Posiedzeniu temu przewodniczył w zastępstwie JW. Radzcy Tajnego, Senatora Morawskiego, Dyrektora Głównego Prezydującego w komisyi rządowéj przychodu i skarbu, JW. Radzca tajny Józef Tymowski, Prezes banku polskiego. Po zagajeniu obrad, JW. Prezydujący zaprosił na Assesorów zebrania JW. Referendarza Stanu Romana Młodzianowskiego i Franciszka Gostkowskiego, a na sekretarza W. Maurycego Załęskiego. Następnie z grona zasiadającego komitetu właścicieli listów zastawnych, pod przewodnictwem swego prezesa sędziego Apellacyjnego, Józefa Ornowskiego, radzca tegoż komitetu Karol Moycho, odczytał sprawozdanie, poczem przystąpiono do wyboru dwóch radzców do komitetu, na przeciąg następny lat 4. W skutek głośnego wotowania, większością głosów powołani na radzców: Józef Kalasanty Szaniawski i Kazimierz Władysław Wojcicki; na zastępców zaś: Jan Nepomucen Leszczyński i Aleksander Moldaur. Na liście obradujących było osób 220.

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie Stryjskim.)

Stryj, 16. września. W pierwszéj połowie b. m. sprzedawano na targach w Stryju, Kałuszu, Wojniłowie, Żurawnie i Mikołajowie w przecięciu korzec pszenicy po 17r.15k.—18r.—17r.—18r.20k.—16r.30k.; żyta 12r.15k.—13r.—12r.—13r.45k.—12r.; jęczmienia 9r.—9r.—10r.—11r.15k.—8r.; owsa 6r.—6r.—6r.—7r.30k.—5r.15k.; hreczki 0—14r.—0—0—7r.; kukurudzy 12r.—12r.30k. 14r.—0—0; kartofli tylko w Stryju 6r. Cetnar siana po 3r.—3r. 45k.—1r.30k.—4r.10k.—0. Sąg drzewa twardego kosztował 13r. 20k.—27r.30k.—6r.15k. (mieszanego) 11r.40k.—10r., miękkiego 10r. —20r.—0—7r.30k.—0. Za funt mjęsa wołowego płacono $8\frac{1}{2}$k.—$8\frac{1}{2}$k.—$8\frac{3}{4}$k.—9k.—$8\frac{1}{2}$k. i za garniec okowity 4r.15k.—4r.—3r. 20k.—2r.30k.—3r.20k. w. w. Nasienia konicza i wełny nie było w handlu.

Kurs lwowski.

Dnia 22. września.		gotówką		towarem	
		złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	mon. k.	5	28	5	32
Dukat cesarski	„ „	5	33	5	38
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	9	34	9	38
Rubel śr. rosyjski	„ „	1	$50\frac{1}{2}$	1	$51\frac{1}{2}$
Talar pruski	„ „	1	44	1	46
Polski kurant i pięciozłotówk.	„ „	1	21	1	22
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr. .	„ „	85	20	85	50

(Kurs wekslowy wiédeński z 19. września.)

Amsterdam $166\frac{1}{2}$ l. 2. m. Angsburg $119\frac{1}{2}$ l. uso. Frankfurt 119 l. 2. m. Genua $140\frac{1}{2}$ p. 2. m. Hamburg $176\frac{1}{2}$ l. 2. m. Liwurna $117\frac{1}{2}$ p. 2. m. Londyn 11.50. l. 2. m. Medyolan —. Marsylia 141 p. Paryż 141 l. Lyon —. Bukareszt —. Konstantynopol —. Agio duk. ces. —.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 20. września.

Hr. Borkowski Dunin, Bolesław, z Kołomyi. — Hr. Kalinowski Władysław, z Bakowiec. — Hr. Rey Karolina, z Przecławа. — PP. Matusiewicz Stanisław, z Rosyi. — Babecki Władysław, z Horożanki. — Wysocki August, z Gródka. — Cieński Zygmunt, z Czerniowiec. — Szwajkart Karol, z Bykowa. — Rubczyński Władysław, z Pokawiec.

Dnia 21. września.

Hr. Gołuchowski Stanisław, z Skały. — Hr. Krasicki Kazimierz, z Lubienia. — PP. Victor Walenty, z Kozielnik. — Karnicki Feliks, z Rogużna. — Niezabitowski Kwiryn, z Płuchowa. — Deszert Eugeniusz, z Żółkwi. — Klodziński Adam, z Parchacza. — Rulikowski Jan, z Uhrynowa. — Zucker Zygmunt, z Stryja. — Mochnacki Piotr, z Gródka. — Chrzanowski Ignacy, z Cwiłowéj. — Hulimka Teodor, z Chłopiatyna. — Kilanowski Tytus, z Żelichowa-Wielkiego.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 20. września.

Hr. Kuczkowski Kazimierz, do Krakowa. — Hr. Poletyło Seweryn, do Korczmina. — Hr. Yssenburg Maurycy, do Stanisławowa. — PP. Terlecki Julian, do Łanowca. — Papara Stanisław, do Dolnicza. — Głogowski Gustaw, do Żółkwi. — Pawlikowski Klemens, do Szczerczeka.

Dnia 21. września.

Baron Bees Heleodor, do Kałusza. — Br. Hersdorf Jobst, do Krakowa. — PP. Zagórski Karol, do Kołodziejowa. — Szwajkart Karol, do Bykowa. — Łaczyński Józef, z Batiatycz. — Głogowski Seweryn, do Żółkwi. — Bocheński Aloizy, do Ottyniowiec.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 21. września.

Pora	Barometr wmierze wied. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan temperatury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
	″ ‴ ⁗				
6 god. zr.	28 1 10	+ 6,5°	+ 17,5°	południowy	pochm. ☉
2 god. pp.	28 1 6	+17°	+ 6,5°	„	— „ „
10 g. w.	28 1 5	+13°		połud.-wschodni	„ deszcz

TEATR.

Dziś: dramat polski: „**Siérota z Genewy.**“

Jutro: epera niem.: „**Die Zauberflöte.**“

Główny Redaktor **M. Szreniawa Sartyni.**

Z c. k. galic. drukarni rządowej.